

Befolkningsframskrivinger og beregnet boligbehov

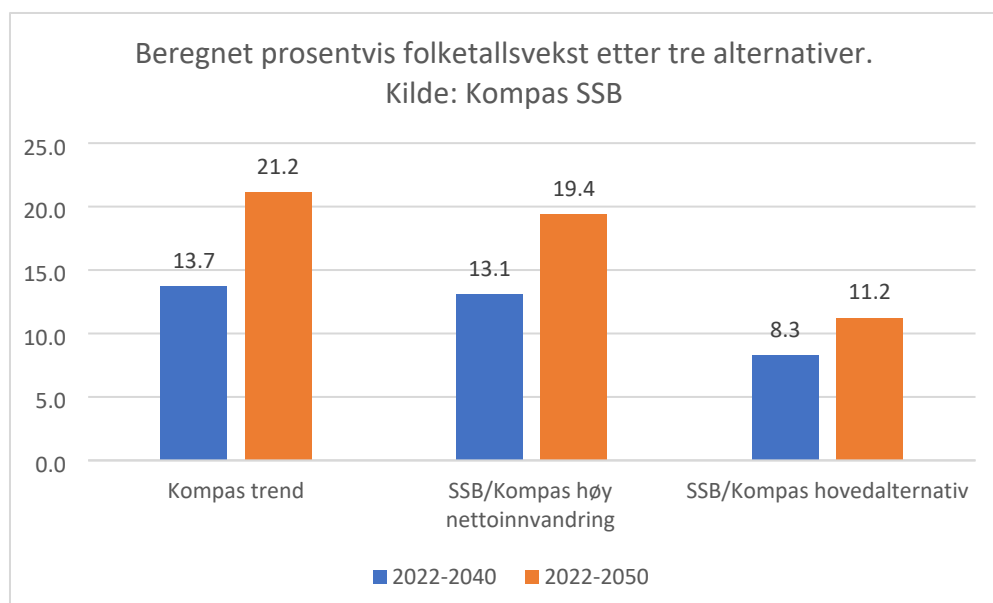
Innledning

Statistisk sentralbyrå utarbeider annet hvert år befolkningsframskrivinger for kommunene. Tromsø kommune bruker i tillegg statistikk- og prognoseverktøyet Kompas for å vurdere utviklingstrender på lavere geografisk nivå som skolekrets.

Ved bruk av Trendflyttingsmodellen i Kompas ble det i 2022 utarbeidet beregninger av framtidig boligbehov ut fra tre vekstalternativer. Det ble tatt utgangspunkt i to av Statistisk sentralbyrå (SSB) sine framskrivinger og i tillegg et tredje alternativ som baserer seg på historisk flyttemønster i Tromsø. De to alternativene¹ fra SSB er hovedalternativet (MMMM) og alternativet med høy nettoinnvandring (MMM^H). For alle alternativene er det brukt vurdering av framtidig fruktbarhet slik SSB bruker i sitt hovedalternativ.

Framskrevet folketall

Dersom det historiske flyttemønstret i Tromsø legges til grunn (Kompas trend) så gir det den høyeste folketallsveksten fra 2022 til 2050 på 21,2 prosent. Alternativet SSB høy nettoinnvandring gir en vekst i samme periode på 19,4 prosent og SSB sitt hovedalternativ kun 11,2 prosent vekst. Dersom vi ser på perioden fra 2022 frem til 2040 er de to alternativene trend og høy nettoinnvandring mer jevne med vekstanslag på 13,1-13,7 prosent.

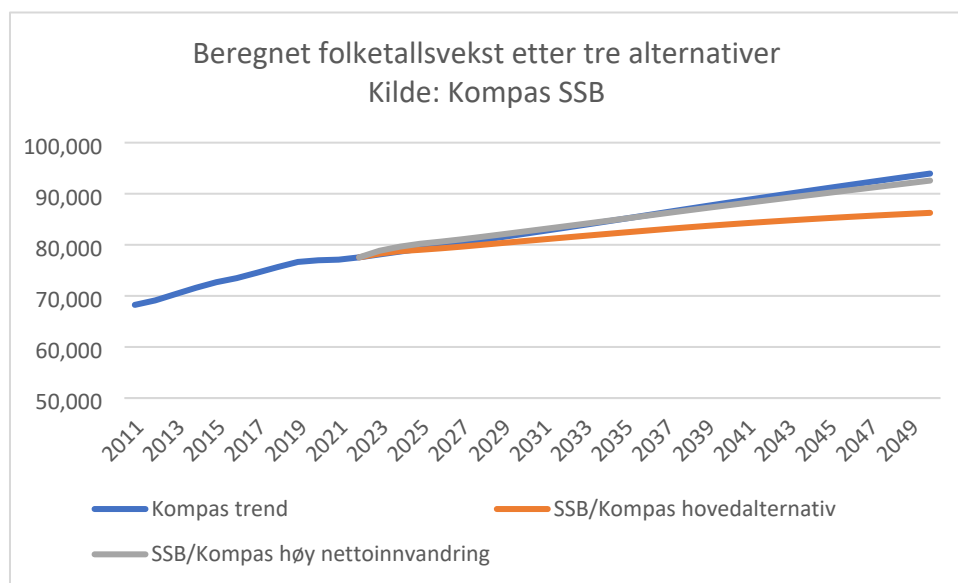

Figur 1 Beregnet prosentvis folketallsvekst for Tromsø etter tre alternativer

¹ I Kompas er de to alternativene til SSB brukt som utgangspunkt, men de faktiske tallene blir ikke helt identiske siden modellene som brukes av SSB og Kompas beregner litt ulikt.

I neste diagram fremkommer det at SSB beregner en langt lavere veksttakt i siste framskrivingsperiode i hovedalternativet. Alternativene for høy nettoinnflytting er nokså like i første periode.

Etter de to SSB alternativene beregnes det en gjennomsnittlig årlig vekst fra 2023-2050 på mellom 0,3 og 0,5 prosent. Etter Kompas trend beregnes det en gjennomsnittlig årlig vekst på 0,7 prosent. Sammenlignet med SSB sine alternativer er dette et høyt alternativ. Forskjellen mellom SSB sitt hovedalternativ og de to øvrige alternativene blir større jo lengre ut man kommer i framskrivingsperioden. Alle alternativene innebærer en stor endring fra den høye veksten Tromsø har hatt. Hovedgrunnen til dette er forventninger om lavere nettoinnvandring til Norge og Tromsø fra utlandet.

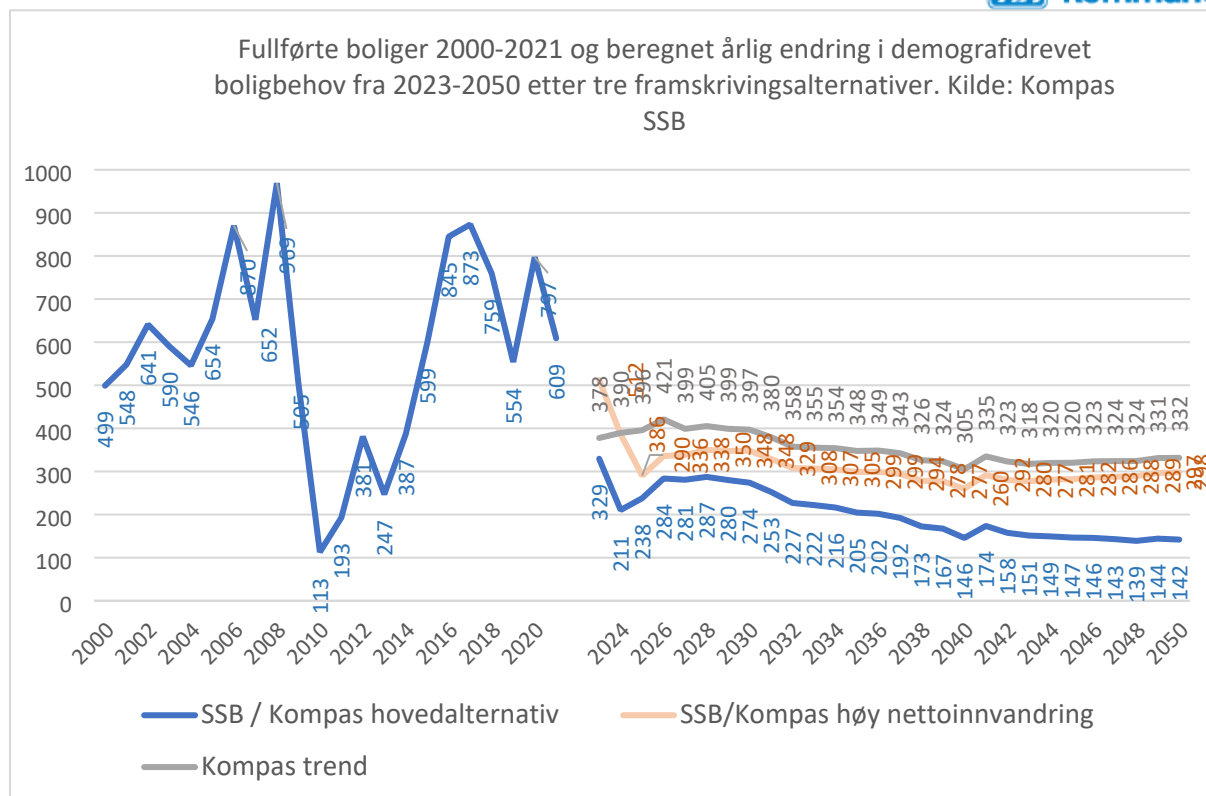
Figur 2 Beregnet folketallsvekst etter tre alternativer

I alle alternativene vil gjennomsnittsalderen i befolkningen øke noe, grunnet en økt andel eldre og at nettoinnflyttingen i unge aldersgrupper ikke vil kompensere for det. I 2022 er gjennomsnittsalderen i Tromsø 39,2 år mens den i 2050 beregnes til å være 42,6 år etter Kompas trend og 43,4 år etter Kompas/SSB hovedalternativet. Hovedalternativet til SSB beregner en nedgang i antall unge voksne pga. mindre nettoinnflytting.

Beregnet demografidrevet boligbehov

Dersom det blir en lavere veksttakt framover og vi samtidig får en utvikling med flere eldre og aleneboende, så vil boliggetterspørselen i større grad komme fra personer som allerede bor i kommunen. Det beregnede boligbehovet ut fra demografidrevet etterspørsel forventes å bli langt lavere enn gjennomsnittlig årlig boligbygging de siste 7-8 årene.

I tillegg til demografidrevet boligbehov vil det også være etterspørsel etter bolig av andre grunner, noe som ikke er tatt med i denne fremstillingen. Andre grunner til boliggetterspørsel er eksempelvis investering i utleiebolig, sekundærbolig og bolig-/tomteutvikling for videresalg.

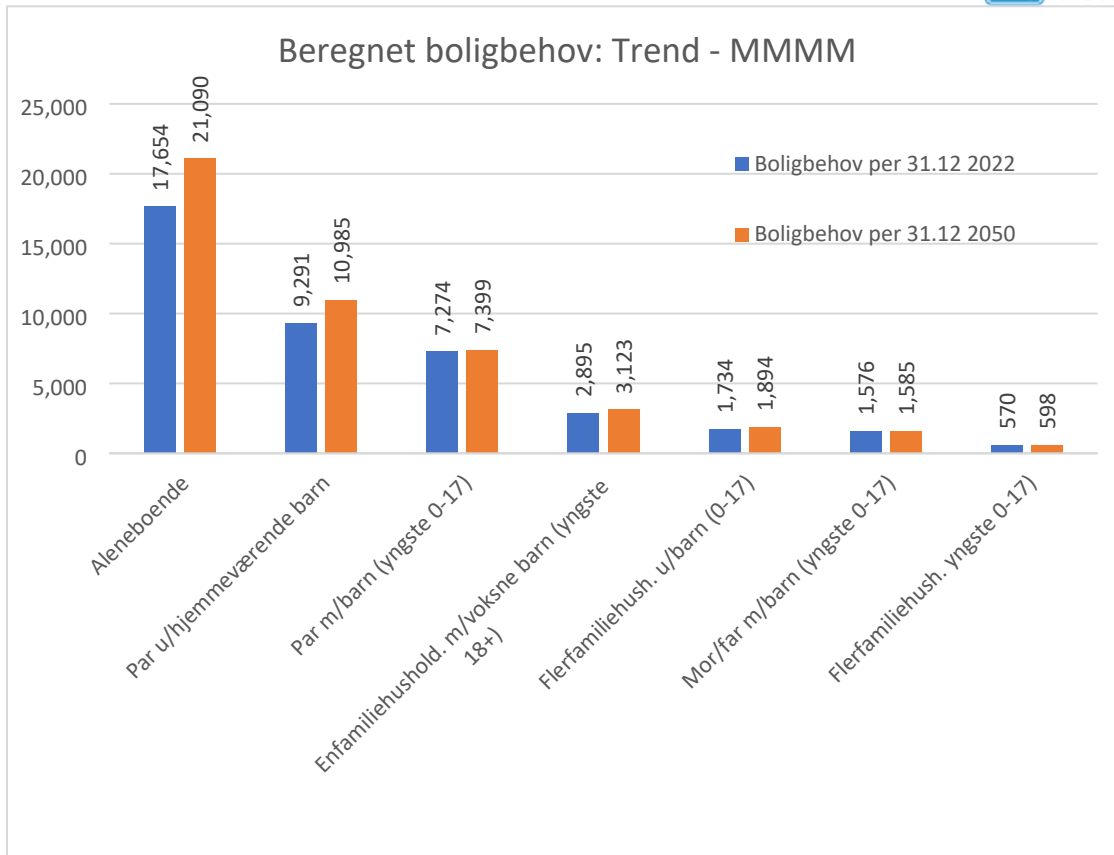

Figur 4 Årlig boligbygging og beregnet årlig boligbehov

Boligbehov etter husholdningstyper

I Kompas beregnes boligbehovet også ut fra husholdningsstatistikk.² I alle alternativene er det etterspørsel etter boligtype til 'aleneboende' som øker mest i perioden 2022-2050. Høyest etterspørsel blir i de to alternativene trend og høy nettoinnflytting (MMM), siden disse har høyere anslag på nettoinnflytting. Nest høyest etterspørsel forventes det for husholdningstypen 'par uten hjemmeboende barn'.

² Boligbehovet beregnes ved å multiplisere folkemengden (i 5-årsintervaller og kjønn) med andeler i ulike husholdningstyper og boligfrekvenser. Boligbehovet blir deretter justert med nivåfaktoren for boligbehovet.

Figur 5 Beregnet boligbehov etter familietyper